

Vergaderjaar 2010–2011

32 578

Europese Commissiemededeling: industriebeleid in een tijdperk van mondialisering COM(2010)614

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 december 2010

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken¹ hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie «Een geïntegreerd industriebeleid in een tijd van mondialisering. Concurrentie en duurzaamheid centraal stellen² COM(2010)614».³ Naar aanleiding daarvan hebben zij de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op 26 november 2010 een brief gestuurd. De minister heeft op 20 december 2010 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling: Schuurman (CU), Van den Berg (SGP), Meindertsmas (PvdA), Broekers-Knol (VVD), Doek (CDA), Terpstra (CDA), Essers (CDA), Kneppers-Heynert (VVD), voorzitter, Van Driel (PvdA), Sylvester (PvdA), Kox (SP), Engels (D66), Franken (CDA), Hamel (PvdA), Asscher (VVD), Willems (CDA), Reuten (SP), vicevoorzitter, Hofstra (VVD), Laurier (GL), Koffeman (PvdD), Böhler (GL), Kuiper (CU), Elzinga (SP), Vliegenthart (SP), en Yildirim (Fractie-Yildirim).

² Bij dit verslag is COM(2010)614 ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke Ondersteuning.

³ Zie dossier E100064 op www.europapoort.nl.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Den Haag, 26 november 2010

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie «Een geïntegreerd industriebeleid in een tijd van mondialisering. Concurrentie en duurzaamheid centraal stellen COM(2010)614». ¹ De leden van de commissie waarderen het dat de Europese Commissie deze mededeling heeft uitgebracht en hierin specifiek aandacht besteedt aan het belang van een sterke maakindustrie in Europa. Deze leden zijn van oordeel dat het van zeer groot belang is dat Europa beschikt over een sterke maakindustrie en mede daardoor zijn concurrentiepositie in de wereld kan behouden. Zij ondersteunen de doelstelling om te komen tot efficiëntere regelgeving, gezien de wetten en regels waar voornamelijk het midden- en kleinbedrijf momenteel onder te lijden heeft. Ook zijn deze leden positief over het streven naar een sterk mededingingsbeleid, het tot stand komen van de *Single Market Act* en het opzetten van de Innovatie-Unie. Wel hebben de leden van de vaste commissie voor Economische Zaken ten aanzien van de mededeling de volgende vragen aan de regering.

Ten eerste zijn deze leden van oordeel dat de mededeling niet duidelijk is over welk (deel van het) beleid door de lidstaten ter hand moet worden genomen en welk (deel van het) beleid door de Europese Unie. Wat is het standpunt van de regering hierover? Deze leden noemen als voorbeeld het innovatiebeleid. Dit beleid zou toch op het niveau van de lidstaten geregeld kunnen worden, met daarbij maatregelen van generieke aard op Europees niveau?

In dit verband constateren de leden van de commissie ook dat de Commissie in de mededeling voorbeelden geeft van gebieden waar de EU zich op zou moeten richten: ruimtevaart, duurzame mobiliteit, de farmaceutische sector en de met de gezondheidszorg samenhangende industrie (inclusief medische hulpmiddelen). Deze leden vragen op basis waarvan de Commissie deze keuzes maakt en of het aangewezen is dat de Commissie deze keuzes maakt. Is het maken van deze keuzes niet juist in goede handen op het niveau van de lidstaten? Graag vernemen deze leden de visie van de regering hierop. Overigens missen deze leden in deze opsomming de energiesector en met name de sector duurzame energie, omdat toch verwacht mag worden dat de EU tot in lengte van jaren op dit gebied een netto importeur zal blijven.

Voorts wordt in de mededeling ingegaan op het innovatiebeleid en sleuteltechnologieën. Het is naar het oordeel van deze leden voorstelbaar dat financiering van precompetitieve *Research & Design (R&D)* door de EU sterk gestimuleerd zou kunnen worden. In dit verband denken de leden van de commissie aan de specifieke sleuteltechnologieën en met name aan de *interfaces* van deze gebieden. Wat is de visie van de regering hierop, zo vragen deze leden.

Tot slot valt het de leden van de commissie op dat de mededeling geen beleid bevat om buitenlandse bedrijven naar Europa te halen en zich hier aan te sluiten bij specifieke kennisgebieden. Of is het de visie van de regering om dat op het niveau van de lidstaten te (blijven) doen?

¹ Dossiernummer E100064 op www.europapoort.nl.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken zien de beantwoording door de regering met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
E. M. Kneppers-Heynert

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 december 2010

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft mij per brief gevraagd naar het oordeel van de regering over een aantal aspecten inzake de mededeling van de Europese Commissie betreffende een geïntegreerd industriebeleid in een tijd van mondialisering. De brief werd mij toegezonden op 26 november jl. onder het kenmerk 147546U. Met deze brief kom ik tegemoet aan dit verzoek.

Nationale en Europese competenties

In de mededeling worden verschillende initiatieven genoemd op het gebied van industriebeleid. De vaste commissie voor Economische Zaken geeft aan dat de mededeling niet duidelijk is over welk (deel van het) beleid door lidstaten ter hand moet worden genomen en welk (deel van het) beleid door de Europese Unie.

De invulling van industriebeleid behoort primair toe aan de lidstaten zelf. Het is van belang dat Europese initiatieven complementair zijn aan het nationale beleid. De Europese Unie heeft op enkele terreinen ook eigen verantwoordelijkheden, met name in het creëren van bepaalde randvoorwaarden. Hier gaat het bijvoorbeeld om het versterken van de interne markt, slimme regelgeving en het zorgen voor een eerlijk speelveld. Daarnaast geldt ook soms, voor specifieke thema's of sectoren, dat een Europese aanpak gewenst kan zijn. Een goed voorbeeld hiervan is het *Actieplan voor schone en energie-efficiënte voertuigen*. Voor de ontwikkeling van elektrisch rijden is standaardisatie van groot belang. Onder andere op dit thema ligt een duidelijke toegevoegde waarde voor een Europees initiatief.

Voor het innovatiebeleid liggen de bevoegdheden anders. De Europese Unie heeft daar vooral een rol bij het stimuleren van hoogwaardig onderzoek en hoogwaardige technologische ontwikkeling, zonder dat lidstaten belet worden hun bevoegdheden uit te voeren. De meerwaarde van een Europese aanpak op dit terrein is om focus en bundeling van krachten binnen Europa te realiseren, versnippering van inspanningen te voorkomen en grensoverschrijdende samenwerking te stimuleren. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderzoek, technologieontwikkeling en technologiegedreven innovatie voor grote maatschappelijke uitdagingen en sleuteltechnologieën. De rol van de EU is minder evident waar het gaat om het bevorderen van niet onderzoeks- en technologiegedreven innovatie. Hier beperkt de rol van de EU zich tot een rol bij de coördinatie van activiteiten en het op orde brengen van de randvoorwaarden.

Keuzes voor sectoren en thema's

De vaste commissie voor Economische Zaken stelt de vraag op basis waarvan de Commissie de keuzes maakt voor beleid voor specifieke sectoren en thema's. Daarnaast vraagt de vaste commissie of het aangewezen is dat de Commissie deze keuzes maakt, of dat het maken van deze keuzes niet juist in goede handen is op het niveau van de lidstaten.

De Europese Commissie stelt dat er sectorale initiatieven kunnen worden ontwikkeld, wanneer deze sectoren veelbelovend zijn om met oplossingen

te komen voor maatschappelijke uitdagingen, zoals klimaatverandering, gezondheid en veiligheid. Hiernaast geeft de Commissie ook specifiek aandacht aan energie-intensieve sectoren, die in relatief sterke mate blootgesteld zijn aan internationale concurrentie. Ook bij sectorale initiatieven benadrukt het kabinet dat er moet worden gekeken naar een goede argumentatie van nieuwe Europese initiatieven, waar de Commissie die zaken op zou moeten pakken waar haar meerwaarde ligt. Zo liggen er mogelijkheden op het gebied van slimme regelgeving en het versterken van de interne markt, en kan de Commissie samenwerking tussen lidstaten op het gebied van innovatie en onderzoek met betrekking tot bijvoorbeeld de maatschappelijke uitdagingen stimuleren.

Met artikel 189 van het Verdrag van Lissabon heeft de Commissie een eigen competentie gekregen op het terrein van ruimtevaart, die aanvullend is aan dat van het Europese Ruimtevaartagentschap ESA en de lidstaten. Op basis van deze bevoegdheid, en gezien het strategische belang van ruimtevaart, zal de Commissie komen met een Europees ruimtevaartbeleid. Industriebeleid, zoals nu aangekondigd in deze mededeling, is daar een onderdeel van.

Ten aanzien van de opmerking van de vaste commissie over de afwezigheid van de energiesector (met name duurzame energie) in de voorbeelden van de Commissie over sectoren waar specifieke initiatieven genomen kunnen worden, merkt het kabinet op dat de Commissie allereerst benadrukt dat alle sectoren belangrijk zijn en zij haar sectorspecifieke benadering zal continueren. Daarnaast wordt in de mededeling veelvuldig gewezen op het belang van onder andere een goed functionerende energiemarkt en de omschakeling naar een koolstofarme economie, alsmede de voorname internationale positie van de Europese industrie op het terrein van energie-efficiëntie. Voor de voorstellen van de Commissie op dit terrein en de grote rol die daarbij aan de markt wordt toegekend, verwijst het kabinet u naar de mededelingen van de Commissie over de Europese energiestrategie 2020 en energie-infrastructuur, de op korte termijn te verschijnen EU Routekaart 2 050 en het in het voorjaar te verschijnen Energie-efficiëntie Actieplan.

Financiering precompetitieve R&D

Het kabinet deelt de opvatting van de vaste commissie dat financiering van precompetitief onderzoek en ontwikkeling door de EU sterk gestimuleerd zou kunnen worden. In de praktijk doet de Europese Commissie dit reeds via onder andere het Europees kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP) en het Concurrentiekracht en Innovatieprogramma (CIP). Het kabinet is van mening dat prioriteiten met een grote economische en sociale impact versterkt moeten worden in het kaderprogramma. In de Europese onderzoeks- en innovatieprogramma's moet ook aandacht zijn voor sleuteltechnologieën die de ontwikkelingen in een groot aantal andere vakgebieden blijvend zullen beïnvloeden, zoals nanotechnologie, micro- en nano-elektronica inclusief halfgeleiders, geavanceerde materialen, biotechnologie, informatietechnologie en fotonica.

Aantrekken buitenlandse bedrijven naar Nederland

Het valt de vaste commissie op dat de mededeling geen beleid bevat om buitenlandse bedrijven naar Europa te halen en zich hier aan te sluiten bij specifieke kennisgebieden. Zij vragen zich af of het de visie van de regering is dit op het niveau van de lidstaten te (blijven) doen.

Het aantrekken van buitenlandse investeringen gebeurt op nationaal niveau. Lidstaten zijn het beste uitgerust om de aantrekkelijke aspecten van hun economie en investeringsklimaat in het buitenland onder de aandacht te brengen. De rol van de EU is hierbij voorwaardenscheppend, bijvoorbeeld door zorg te dragen voor een gelijk speelveld in de Europese interne markt en het tegengaan van ongeoorloofde staatssteun.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen